

**Національний університет біоресурсів і
природокористування України**

Юридичний факультет

Кафедра теорії та історії держави і права

**Студентський науковий гурток «Клуб юних
теоретиків»**

**Студентський науковий гурток «Дискусійний
клуб «De jure!»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

XVI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

16 листопада 2023 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

Матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»

П.78

Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVI
Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 16 листопада 2023 р.) / Укладачка:
Віра Качур. К., 2023. 234 с.

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**

Рожко Аліна

студентка 2 курсу юридичного факультету
Національного університету біоресурсів і
природокористування України (м. Київ)

**Теоретичний аспект звільнення від кримінальної відповідальності з
приводу давності***

Поняття давності в кримінальному праві: Давність (або поняття "строку давності") в кримінальному праві є юридичним терміном, який вказує на максимальний період часу, протягом якого можуть бути порушені

---

* Наукова керівниця – доцентка кафедри адміністративного та фінансового права Національного університету біоресурсів і природокористування України Світлана Ковальова

кримінальні справи та притягнуті особи до кримінальної відповідальності за вчинені злочини. Давність встановлюється законодавством країни і має на меті забезпечити справедливість та ефективність судової системи.

Сутність давності в кримінальному праві: Сутність давності в кримінальному праві полягає в тому, що після закінчення певного строку, встановленого законодавством, правоохоронні органи та суди втрачають право порушувати справу та притягати особу до кримінальної відповідальності за вчинені злочини, навіть якщо факт злочину встановлено. Давність є обмеженням, яке забезпечує захист прав та свобод громадян та допомагає уникнути безкінечних судових процесів. [1. с. 2-4]

Ця юридична концепція обмежує правоохоронні органи та суди у часі для порушення кримінальних справ та притягнення осіб до відповідальності за вчинені злочини, навіть якщо факт злочину встановлено.

Головними аспектами поняття давності в кримінальному праві є:

Типи давності: Давність може мати різні типи, в залежності від серйозності злочину та законодавства країни. Зазвичай вона поділяється на давність для кримінальних справ, господарських злочинів, дитячих злочинів тощо.

Тривалість давності: Кожен тип злочину може мати встановлену максимальну тривалість давності. Це означає, що після закінчення цього строку правоохоронні органи не можуть порушувати кримінальну справу або притягати осіб до кримінальної відповідальності.

Мета давності: Давність має на меті забезпечити справедливість та ефективність судової системи. Вона дозволяє обмежити нескінченність кримінальних переслідувань і забезпечує захист прав та свобод обвинувачуваних.

Забезпечення суспільного інтересу: Давність також служить інтересам суспільства, бо дозволяє системі правосуддя концентрувати свої ресурси на найбільш актуальних справах та найбільш серйозних злочинах.

Регулювання законодавством: Встановлення та регулювання давності визначається законодавством кожної країни та може різнитися в залежності від виду злочину, серйозності дій, категорій злочинів та інших обставин.

Давність в кримінальному праві відображає співвідношення між захистом прав обвинувачуваних та інтересами правоохоронних органів та суспільства. [2]

В кримінальному праві існують різні види давності, які визначаються в залежності від серйозності злочинів, їх характеру та законодавства кожної країни. Основними видами давності є:

Давність для кримінальних справ: Цей вид давності застосовується до злочинів, які розглядаються у рамках кримінальних справ. Він визначає максимальний період часу, протягом якого можна порушувати кримінальну справу та притягати осіб до кримінальної відповідальності за вчинені злочини.

Давність для господарських злочинів: Деякі країни встановлюють окремий вид давності для господарських злочинів або порушень, пов'язаних

із економікою та фінансами. Це важливо для регулювання господарської діяльності та запобігання фінансовим злочинам.

Давність для дитячих злочинів: Деякі країни можуть встановлювати особливі строки давності для злочинів, вчинених дітьми або підлітками. Це спрямовано на захист та виховання молоді та уникнення надмірної криміналізації.

Давність для особливо серйозних злочинів: Деякі країни можуть встановлювати особливо довгі строки давності для найбільш серйозних злочинів, таких як вбивство або злочини проти людяності. Це важливо для забезпечення відповідної каральної відповідальності.

Давність для злочинів, вчинених у воєнний час: У деяких країнах існують особливі правила щодо давності для злочинів, вчинених під час воєнних конфліктів або війни. Це може включати злочини проти міжнародного гуманітарного права. [З. с. 67-68]

Давність в кримінальному праві виконує декілька важливих функцій та має свої цілі та мету. Основні функції та цілі давності включають:

Захист прав обвинувачуваних: Однією з головних функцій давності є захист прав та інтересів осіб, обвинувачуваних у вчиненні злочину. Вона обмежує період, протягом якого можна порушувати кримінальну справу, щоб запобігти безпідставному та неконтрольованому переслідуванню осіб через давні події.

Забезпечення справедливості та пропорційності: Давність сприяє забезпеченню справедливості та пропорційності в кримінальному правосудді. Вона дозволяє уникнути ситуацій, коли злочини, вчинені давно, надалі слугували би підставою для кримінального переслідування, незважаючи на зміну обставин або покарання.

Захист суспільних інтересів: Давність також враховує інтереси суспільства та дозволяє правоохоронним органам ефективно боротися зі злочинністю, не дозволяючи занадто довгий строк протягом якого можна ухвалювати рішення щодо злочину.

Запобігання самосуду та зловживанню владою: Давність допомагає запобігти самосуду та зловживанню владою. Вона регулює порядок кримінальних переслідувань та забезпечує, що справи розглядаються об'єктивно та з урахуванням принципів справедливості.

Мета давності полягає в тому, щоб забезпечити баланс між інтересами правопорядку, правами обвинувачуваних та інтересами суспільства, а також забезпечити справедливість та прозорість кримінальної юстиції. [З. с. 68-69]

Література

1. Головчак М.М., давність як юридична конструкція в кримінальному праві України . (с. 2-4)
2. Строки давності у кримінальному процесі, або як відпускають гріхи за Кримінальним кодексом України <https://nobili.ua/news/blog/limitation-criminal-proceedings-001-1/>

3. Плотнікова А.В., Щодо звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності (с. 65-69)